

RASEBORG
RAASEPORI

Stöd för rörligheten enligt handikappservicelagen

Direktiv

Godkänt av social- och hälsovårdsnämnden
29.9.2021 § 103

RASEBORG
RAASEPORI

Stöd för rörligheten enligt handikappservicelagen

Sammanfattning

Målet med service som stöder rörligheten är att främja jämställdhet och funktionsmöjligheter för personer med svår funktionsnedsättning genom att ordna möjligheter för dessa att färdas under samma förutsättningar som de som använder kollektivtrafik. Det primära sättet att ordna rörligheten är en tillgänglig och fungerande kollektivtrafik, inklusive anrops- och servicetrafik.

Direktivet baserar sig på tillämpningen av följande lagstiftning:

Lag om service och stöd på grund av handikapp 380/1987 (HSL)

Förordning om service och stöd på grund av handikapp 759/1987 (HSF)

Innehållsförteckning

1 Färdtjänst som lagstadgad service	4
1.1 Handikappservicelagen.....	4
1.2 Subsidiaritet.....	4
2 Grunder för beviljande	4
3 Reseområde.....	5
4 Hur en egen bil inverkar på beviljandet av färdtjänst.....	5
5 Enkelresa och assistans under resan	6
5.1 Enkelresa	6
5.2 Assistans	6
6 Uppehåll i resan.....	6
7 Samåkning.....	6
8 Användning av invalidtaxi och trappassistans	7
8.1 Invalidtaxi	7
8.2 Trappassistans/trappklättrare	7
9 Körning till klienten.....	7
10 Ledsagare.....	7
11 Andra medpassagerares resor.....	7
12 Rätt till bekant taxi på särskilda grunder	8
13 Beställning av skjuts	8
14 Betalning av egenandelen för skjutsen	8
15 Avbokning av beställd skjuts.....	9
16 Ansökan och beslut om färdtjänst.....	9
16.1 Ansökan om färdtjänst och bedömning av behovet.....	9
16.2 Beslut om färdtjänst.....	10
17 Klientprofil.....	10

1. Färdtjänst som lagstadgad tjänst

1.1. Handikappservicelagen

Färdtjänst enligt handikappservicelagen (HSL) ordnas för en person som på grund av en funktionsnedsättning eller sjukdom nödvändigt behöver färdtjänst för att klara de funktioner som hör till normal livsföring. En förutsättning är att det vore orimligt svårt för personen att använda allmän kollektivtrafik på grund av sin funktionsnedsättning eller sjukdom. Syftet med färdtjänst är inte att ersätta avsaknad av kollektivtrafik.

Kommunen ordnar service som stöder rörligheten för en person med svår funktionsnedsättning så att denna förutom de resor som är nödvändiga med tanke på arbete och studier även månatligen kan företa minst 18 sådana enkelresor som hör till det dagliga livet för utträttande av ärenden och rekreation (HSF 6 §). Antalet resor kan också beviljas för en längre period, till exempel för hela året. Arbets- och studieresor ersätts personer med svår funktionsnedsättning i enlighet med det individuella behovet. Kommunen ansvarar för det sätt på vilket resorna ordnas.

1.2 Subsidiaritet

Service och stöd enligt handikappservicelagen ska ordnas om en person med funktionsnedsättning inte med stöd av någon annan lag får tillräckliga och lämpliga tjänster eller förmåner (HSL 4 §). Färdtjänst enligt handikappservicelagen får inte användas för resor till sjukhus, hälsocentral, poliklinik, läkare eller rehabilitering. Sådana resor ersätts i enlighet med annan lagstiftning (t.ex. av Folkpensionsanstalten, försäkringsbolag).

2. Grunder för beviljande

Hemkommunen beviljar färdtjänst utifrån en bedömning av servicebehovet i fråga om rörlighet, till personer med svår funktionsnedsättning

- som inte får stöd för resor med stöd av andra lagar
- som har särskilda svårigheter i att röra sig och som på grund av en funktionsnedsättning eller sjukdom inte kan anlita offentliga kollektivtrafikmedel utan oskäligt stora svårigheter (HSF 5 §)

Behovet av färdtjänst ska bero på en funktionsnedsättning eller en sjukdom. Menet ska vara bestående eller långvarigt.

3. Reseområde

Färdtjänst beviljas inom ett område som bestäms av lagen och hemkommunen.

Med färdtjänst kan man resa inom Raseborgs stad och de angränsande kommunernas områden. Raseborgs grannkommuner är Hangö, Ingå, Lojo och Salo.

- En klient med svår funktionsnedsättning som bor utanför hemkommunen på grund av studier på heltid är berättigad till färdtjänst för att uträtta ärenden och för fritidsresor på studieorten. Klienten kan genom individuell prövning beviljas resor mellan studieorten och hemkommunen.
- En klient med svår funktionsnedsättning som bor utanför hemkommunen beviljas färdtjänst på bostadsorten och i dess närkommuner samt vid behov för transporter i hemkommunen enligt individuell prövning.
- En klients resor till daghem eller grundskola hör inte till färdtjänsten.
- En person i långvarig anstaltsvård kan beviljas färdtjänst enligt individuellt behov.
- Rätt till användning av färdtjänst på annan ort i Finland kan beviljas genom individuell prövning.

Systemet gör det också möjligt att använda en s.k. euro- eller kilometerportmonnä när det är det lämpligaste sättet att ordna tjänsten för klienten. Med en euro- eller kilometerportmonnä avses att klienten i sin färdtjänst har tillgång till ett gemensamt överenskommet euro- eller kilometerantal och kraven för användning av färdtjänst som anges i 4 § 2 mom. i handikappserviceförordningen för resor i klientens boningskommun eller resor till närkommunerna iaktas inte. Användningen av euro- eller kilometerportmonnän antecknas i beslutet om färdtjänst.

4. Hur en egen bil inverkar på beviljandet av färdtjänst

Möjligheten att använda egen bil utesluter inte nödvändigtvis personer med funktionsnedsättning från färdtjänsten. Ärendet avgörs alltid utifrån klientens individuella situation.

Om personen har fått ekonomiskt stöd av samhället för den bil han eller hon använder (HSF 5 § 2 mom., återbäring av bilskatt, bilstöd eller dylikt), kan användningen av bilen minska antalet färdtjänstresor som beviljas. Sökanden ska vid ansökan om färdtjänst ge en skriftlig redogörelse för användningen av den egna bilen.

5. Enkelresa och assistans under resan

5.1 Enkelresa

De resor som beviljas klienten är enkelresor. En enkelresa är en resa som slutar på en annan adress än där den börjat. Returrestan hem eller en resa som fortsätter från ett ställe där ett ärende uträttas till ett annat räknas som en ny enkelresa. Den tid som används för uträttande av ärenden, till exempel i butiken, ingår varken i tur- eller returrestan.

En enkelresa körs i regel den kortaste vägen till besöksmålet.

Reserätten kan på särskilda grunder också bestämmas till exempel som antal kilometer eller euro.

5.2 Assistans

I färdtjänstresan ingår vid behov att assistera klienten och att bära hans eller hennes saker inifrån till bilen och från bilen till resmålet. För denna service kan chauffören inte uppbära separat avgift. Chauffören är dock inte skyldig att fungera som personlig assistent för klienten före eller efter ledsagningen.

6. Uppehåll i resan

Ett nödvändigt och snabbt uppehåll på cirka 10 minuter längs rutten är möjligt vid behov. Uppehållet ska meddelas på förhand när skjutsen beställs.

En vårdnadshavare har rätt till ett uppehåll för att lämna eller hämta barn på dagvårdsplatsen. Uppehållet ska meddelas vid beställningen av resan och dagvårdsplatsens adress ska samtidigt anges. Rätten att göra uppehåll för att föra ett barn till dagvård antecknas i beslutet om färdtjänst.

7. Samåkning

Vid samåkning åker flera färdtjänstklienter frivilligt i samma färdtjänstfordon. Klienterna kan stiga på och av längs rutten. Restiden för en klient får inte bli oskäligt lång.

Klienterna uppmuntras till frivillig samåkning. Genom samåkning är det möjligt att förbättra tillgången till färdtjänst till exempel i glesbygden samt minska färdtjänstens koldioxidavtryck och kostnader.

Vid samåkning betalas ingen egenandel.

8. Användning av invalidtaxi och trappassistans

8.1 Invalidtaxi

En klient som på grund av sin funktionsnedsättning inte kan använda en vanlig taxi har rätt att använda en s.k. invalidtaxi. I rätten att använda invalidtaxi ingår assistans vid resans början och slut, till exempel för att ta sig ut ur bostaden och in i bilen och ut ur bilen och in i bostaden. Om rätten att använda invalidtaxi fattas ett skriftligt beslut och uppgiften om beslutet förs in i klientens uppgifter. Åt taxin betalas ett separat invalidtillägg.

8.2 Trappassistans / trappklättrare

Trappassistans: Chauffören drar för hand en rullstolsbunden klient i trappan.

Trappklättrare: Taxin har en trappklättrare med vilken en rullstolsbunden klient lyfts i trappan.

Om klienten bor i ett hus med trappa utan hiss och det inte är möjligt att installera en ramp, kan man vid behov använda trappassistans eller trappklättrare. Användningen ska vara säker för klienten. Uppgiften om behovet antecknas i beslutet om färdtjänst och förs in i klientens uppgifter. Åt taxin betalas ett separat trapptillägg.

9. Körning till klienten

För att säkerställa tillgången till färdtjänst betalas åt taxin ett separat tillägg för körning till klienten, om klienten bor långt från ett tätortscentrum. Rätten till framkörningstillägget fogas till uppgifterna i klientprofilen och beviljas för alla resor som klienten beställer.

10. Ledsagare

En ledsagare eller assistent kan åka gratis med klienten. Med ledsagning avses assistans som sker omedelbart före resan, under resan och omedelbart efter resan. En ledsagare eller assistent kan plockas upp längs den kortaste rutten, man kan inte avvika från rutten. Att en ledsagare eller assistent åker med ska meddelas vid beställningen av resan.

11. Andra medpassagerares resor

Familjemedlemmar eller andra närstående kan resa med färdtjänstklienten:

- Med undantag för en ledsagare eller minderåriga barn betalar medpassagerarna enligt taxan för kollektivtrafik.
- I samma fordon kan sammanlagt högst fyra (4) personer resa.
- Medpassagerare ska meddelas vid beställning av resan.

12. Rätt till bekant taxi på särskilda grunder

En klient kan på särskilda grunder beviljas rätt att resa med samma chaufför (rätt till bekant taxi), om byte av chaufför skulle hindra klienten från att använda färdtjänst av en orsak som beror på klientens funktionsnedsättning eller sjukdom. Tjänsteinnehavaren antecknar rätten till bekant taxi i beslutet om färdtjänst för klienten.

13. Beställning av skjuts

Skjutsen kan beställas via beställningscentralen per telefon, sms och e-post samt med en applikation. Vid beställning ska klienten ange adresserna för avhämtning och lämning, avhämtningstiden, antalet resande samt andra särskilda behov, såsom medföljande hjälpmedel eller behov av assistans.

Skjutsen kan beställas på förhand, varvid den anländer vid avtalad tid. Om skjutsen beställs som s.k. vanlig beställning, ska den anlända senast 60 minuter från beställningen. Chauffören kontrollerar klientens rätt att använda färdtjänst med hjälp av taxikortet. Taxikortet är personligt och får inte överlåtas till någon annan person eller chaufför.

Man kan också ta en skjuts vid en taxistolpe eller, om man har rätt till bekant taxi, beställa den direkt av taxiföretagaren. En klient som tar skjutsen vid en taxistolpe eller beställer den direkt av en taxiföretagare ska kontrollera med chauffören att det är fråga om en avtalsbil. Resor som gjorts med andra tjänsteleverantörers bilar ersätts inte. Klienten ger chauffören destinationsadressen och andra behövliga uppgifter. Chauffören meddelar en skjuts med bekant taxi eller en skjuts som tagits vid en taxistolpe till beställningscentralen.

14. Betalning av egenandelen för skjutsen

Klienten betalar en egenandel för resan. Egenandelen fastställs av kommunen och den följer kollektivtrafikpriserna i kommunen. Kommunen fakturerar klienten för självriskan månatligen. I taxin får klienten ett kvitto över resan och summan av självriskan.

Om betalning med taxikort av tekniska, av klienten oberoende orsaker inte lyckas i taxin, sköter chauffören faktureringen via beställningscentralen som fakturerar kommunen.

Klienten kan vid behov ansöka om befrielse från klientavgiften. Om klienten befriats från egenandelen, antecknas detta i klientprofilen.

15. Avbokning av beställd skjuts

Klienten ska avboka en beställd skjuts senast 60 minuter före avtalad avhämtningstid.

Om klienten inte avbokar en resa i tid, räknas den som en använd färdtjänstresa. Av grundad anledning (till exempel en sjukdomsattack) kan resan avbokas senare än 60 minuter före resan utan att resan går förlorad.

Om taxin är mer än 30 minuter försenad kan man avboka skjutsen utan att resan går förlorad.

- en taxi som beställts via normal beställning anländer mer än 90 minuter från beställningen (60 min. + mer än 30 min.)
- en förhandsbeställd taxi anländer mer än 30 min. senare än överenskommet

16. Ansökan och beslut om färdtjänst

16.1 Ansökan om färdtjänst och bedömning av behovet

Ansökan om färdtjänst görs till hemkommunen. Ansökan görs av sökanden själv eller av en av sökanden befullmäktigad person (med fullmakt), en vårdnadshavare till ett minderårigt barn eller en intressebevakare.

Bedömningen grundar sig på en kartläggning av klientens livssituation, levnadsmiljö och det funktionshinder som hans eller hennes funktionsnedsättning eller sjukdom medför.

Bedömningen av behovet av färdtjänst baserar sig enligt klientens situation på:

- en bedömning av servicebehovet som gjorts av en yrkesutbildad person inom social- eller hälsovården
- läkarutlåtanden/epikriser
- andra utredningar (t.ex. av en fysio- eller ergoterapeut)
- en s.k. testresa med offentliga kollektivtrafikmedel

Vid utredningen av klientens behov av färdtjänst bedöms hans eller hennes möjligheter att använda kollektivtrafik (t.ex. låggolvsbussar) och kompletterande servicelinjer. Den sökandes förmåga att använda kollektivtrafik med hjälp av en ledsagare eller en personlig assistent beaktas också.

Dessutom beaktas olägenheten som sjukdomen eller funktionsnedsättningen medför under olika årstider (till exempel färdtjänst vintertid) och tider på dygnet (till exempel synskadade).

16.2 Beslut om färdtjänst

Beslut om färdtjänst fattas av en tjänsteinnehavare vid kommunen. Klienten får ett skriftligt beslut med motiveringar och anvisningar för sökande av ändring.

Färdtjänst beviljas huvudsakligen tills vidare och på särskilda grunder för en viss tid. Färdtjänsten gäller då klienten erhållit taxikortet. Det fulla antalet resor står till klientens förfogande under den första månaden, oberoende av datum för beslutet. Om klienten får beslutet exempelvis 15.2, får han eller hon tillgång till hela kalendermånadens resor i februari.

Beslutet justeras alltid då klientens förhållanden förändras.

Klienten är skyldig att informera hemkommunen omedelbart om behovet av färdtjänst förändras.

17. Klientprofil

Personalen skapar en s.k. klientprofil för färdtjänstklienten. Utifrån profilen ordnas och profileras skjutsarna så att de passar klienten. Profilen innehåller uppgifter som är nödvändiga för att sköta klientrelationen och dessa lagras i ett elektroniskt system. Vid lagringen av uppgifterna iakttas EU:s allmänna dataskyddsförordning.

I klientprofilen sparas följande uppgifter om klienten:

- Kortnummer
- Personuppgifter:
 - namn
 - hemadress
 - telefonnummer
 - kontaktspråk
- Uppgifter i anslutning till färdtjänstbeslutet
 - giltighetstid
 - antal och typ av resor, lag (HSL/SVL)
 - rätt att använda bekant taxi
 - behov gällande transportmateriel, t.ex. trappassistans eller invalidtaxi
 - tillägg för körning till klienten

När behovet av färdtjänst upphör stänger personalen klientprofilen.